

JAARVERSLAG VAN DE BELGISCHE CEMENTNIJVERHEID 2021

Partner van
infobeton.be

Inhoud

Voorwoord	4
De Belgische cementindustrie	5
Cement & Beton Roadmap 2050	6
Economische conjunctuur	8
In de actualiteit	17
Promotie en communicatie	18
FEBELCEM verzekert de zichtbaarheid van infobeton.be	21
Statistieken	24

FEBELCEM
Federatie van de Belgische Cementnijverheid vzw
Vorstlaan 68 bus 11 • 1170 Brussel
Tel. 02 645 52 11 • www.febelcem.be

Leden

nv CBR Cementbedrijven
Parc de l'Alliance
Boulevard de France 3 - 5
1420 Braine-l'Alleud
Tel.: 02 678 32 11
Fax: 02 660 64 33
www.cbr.be

nv Holcim (België)
Avenue Robert Schuman, 71
1401 Nijvel
Tel.: 067 87 66 01
Fax: 067 87 91 30
www.holcim.be

nv Compagnie des
Ciments Belges "CCB"
Grand-Route, 260
7530 Gaurain-Ramecroix
Tel.: 069 25 25 11
Fax: 069 25 25 90
www.ccb.be

Raad van Bestuur 2021

Voorzitter

Bart Daneels

Bestuurders

Christoph Streicher
Luc Van Camp

Nicolas Ceulemans
Miljan Gutovic

Eddy Fostier
Alessandro Perrone

Coverfoto

Arch. icon.be architecten - Foto J. Van Hevel

Vormgeving

Images de Marc srl

Verantwoordelijk uitgever

Hervé Camerlynck

Wettelijk depot: D/2022/0280/02

VOORWOORD

Als meest gebruikte man-made materiaal ter wereld, neemt beton een sleutelpositie in om de bouwsector – en bij uitbreiding de maatschappij – duurzamer te maken. Beton evolueert richting klimaatneutraliteit en past bovendien perfect binnen het circulaire bouwen. De troeven van beton zorgen ook dat het hét materiaal is om te antwoorden op de uitdagingen van de toekomst.

De Belgische cementnijverheid is in transitie richting klimaatneutraal beton, gebaseerd op de 5C's: Clinker (klinker), Cement, Concrete (beton), Constructie en (her)Carbonatie, zoals geformuleerd in de "Cement & Beton Roadmap 2050". De Belgische industrie bouwt hierbij voort op de voortrekkersrol die ze al jaren vervult: Belgisch cement en beton behoren immers bij de beste ter wereld wat betreft de milieuvoetafdruk. Sinds 1990 is de CO₂-intensiteit van cement al met 30% gedaald en vandaag investeert de industrie in nieuwe cementsoorten en koolstofafvang en -gebruik/-opslag om die CO₂-intensiteit nog verder te reduceren. Ondertussen helpen ook inspanningen op andere niveaus de klimaatneutraliteit van beton te bereiken: *smart design* bijvoorbeeld maakt méér bouwen met minder materiaal mogelijk, met technologieën zoals 3D-printing waarbij tot 70% minder materiaal nodig is zonder toegevingen op de prestaties.

Beton beschikt over de troeven om ook in het circulaire bouwen een centrale rol op te nemen. Bestaande gebouwen krijgen vandaag eenvoudig een nieuw leven omdat de betonnen structuren robuust en herbruikbaar zijn. In de toekomst zullen betonnen constructie-elementen nog gemakkelijker in nieuwe gebouwen hergebruikt kunnen worden, en ook betonpuin kan op steeds meer manieren in de bouwwaardeketen gerecycleerd worden. De transitie naar klimaatneutraal beton beperkt zich dus niet tot de cementnijverheid, maar is een gemeenschappelijk project met alle partners: van ontwerpers, voorschrijvers, producenten, aannemers, overheid tot opdrachtgevers.

De unieke eigenschappen van beton maken het onmiskenbaar hét constructiemateriaal van de toekomst. Betonnen constructies bieden weerstand tegen brand en watersnood en zijn de veiligste manier om hoger en compacter te bouwen. De thermische inertie van beton is bovendien essentieel om aangename leefomgevingen met een mildere binnentemperatuur te creëren, zodat de investering in technieken en het energieverbruik binnen de perken kunnen blijven.

Tot slot betekent de lokale productie van cement en beton een troef voor omgeving en mensen door de korte keten, grotere beschikbaarheid én de lokale werkgelegenheid. Een sector in beweging betekent extra jobs, en de cement- en betonsector biedt tal van interessante jobs voor uiteenlopende profielen. Dat cement een sterkhouder is in de bouwsector blijkt uit de cijfers in dit jaarrapport. De cijfers van 2020 – omwille van complianceregels de recentst beschikbare – tonen een stabiel cementverbruik: -1,8% ten opzichte van 2019.

Het jaarrapport is inhoudelijk wat gewijzigd ten opzichte van vorige jaargangen. Gezien het belang van alle inspanningen op het vlak van milieu, is deze informatie verhuisd naar een apart milieurapport dat binnenkort verschijnt. We hopen u met deze nieuwe format nog gericht te informeren en wensen u een boeiende lectuur toe.

Bart Daneels
Voorzitter FEBELCEM

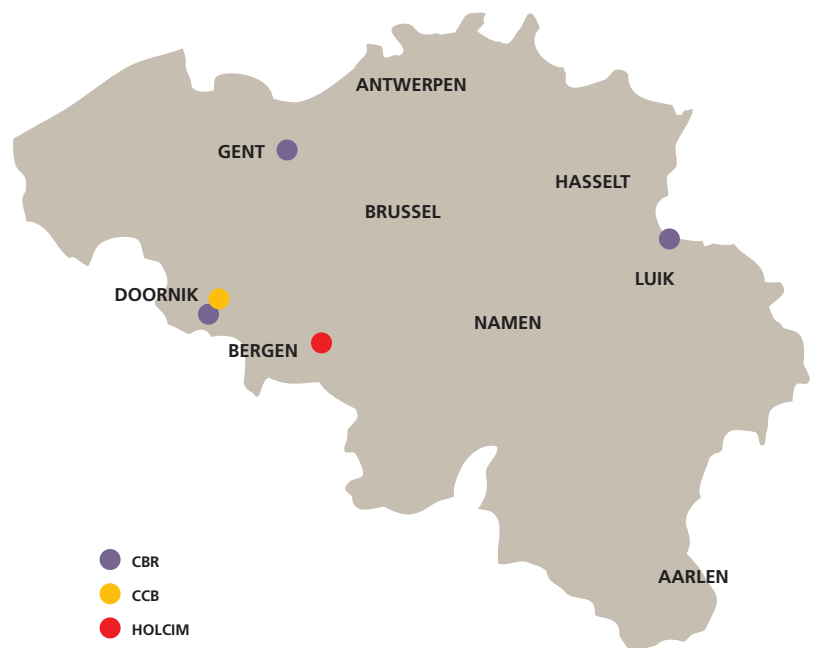
DE BELGISCHE CEMENTNIJVERHEID: ENKELE KERNCIJFERS

Met haar drie ondernemingen (CBR, Holcim België en CCB), verspreid over vijf productiesites waarvan vier (om geologische redenen) in Wallonië, behoort de cementindustrie tot de “fundamenten” van het Belgische industriële landschap. Deze industrie heeft sinds haar ontstaan in belangrijke mate bijgedragen tot de groei van de Belgische economie, enerzijds voor de lokale economie en anderzijds als essentiële schakel in de hele waardeketen van de bouw.

ENKELE ESSENTIËLE GEGEVENS

- De drie cementbedrijven in België (leden van FEBELCEM) zijn CBR, Holcim België en CCB. Zij behoren tot grote internationale groepen: HeidelbergCement, Holcim en Cementir Holding.
- België telt vijf productievestigingen (Gent, Lixhe, Antoing, Obourg en Gaurain-Ramecroix). Vier ervan liggen in Wallonië.
- In 2021 bedroeg de totale omzet 512,2 miljoen euro.
- 55,7 miljoen euro aan investeringen in 2021.
- 952 werknemers, vooral gekwalificeerde krachten, vanwege de geleidelijke modernisering van de uitrustingen en de toenemende automatisering van de productieprocessen.
- Bijna 10.000 indirecte banen als men rekening houdt met aanverwante sectoren van stortklaar beton, prefabbeton en granulaten.

De productievestigingen van de Belgische cementindustrie

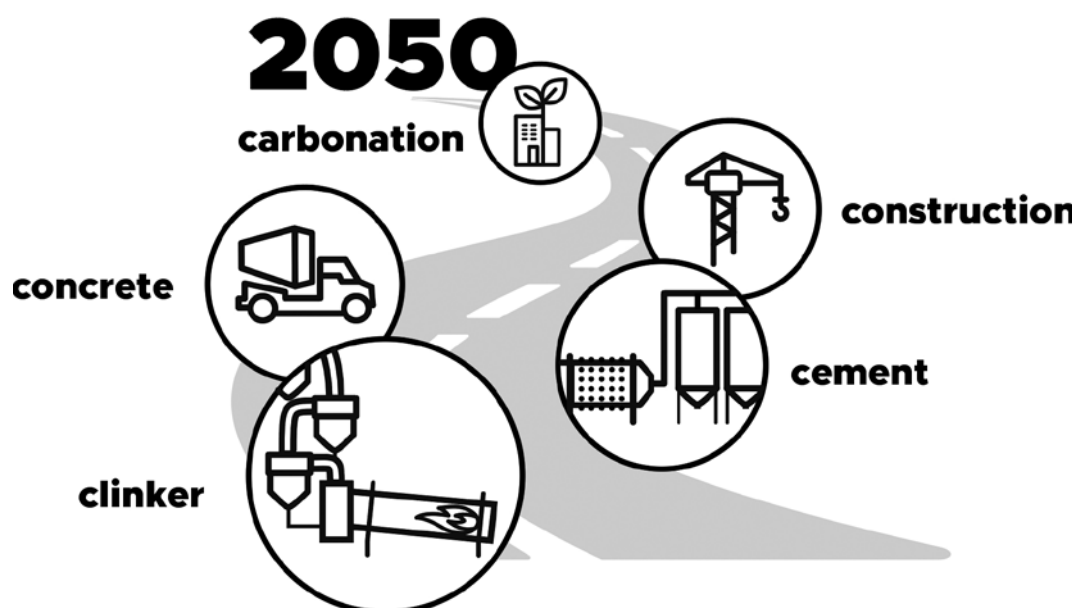
CEMENT & BETON ROADMAP 2050

Met de 'Green Deal' engageert Europa zich ertoe om tegen 2050 het eerste klimaatneutrale werelddeel te worden. Dit impliceert ook een transitie naar een meer circulaire economie, waar groei wordt losgekoppeld van het gebruik van grondstoffen. Met deze doelstellingen moet de Europese Unie een moderne, duurzame en inclusieve economie worden.

Zoals al eerder is opgemerkt, is de bouwsector een bijzonder doeltreffende hefboom om tot actie over te gaan. Gebouwen hebben een belangrijk milieueffect, van de productiefase van de materialen, de technische voorzieningen tot de gebruiksfase. Op Europees niveau wordt aan gebouwen 40 % van het energieverbruik en 36 % van de klimaatimpact toegeschreven.

In die context heeft FEBELCEM in mei 2021 haar Cement & Beton Roadmap 2050 gepubliceerd. De rode draad hierbij is beton, een onmisbaar materiaal voor de infrastructuren en gebouwen van een duurzame samenleving. De Roadmap beschrijft hoe cement – via de productie en het gebruik van beton – bijdraagt tot een circulaire en klimaatneutrale bouwsector. Het beeld van een 'roadmap' staat symbool voor de weg naar de doelstellingen voor 2050. Deze weg leidt langs 5 actiedomeinen, de '5C': **C**linker (klinker), **C**ement, **C**oncrete (beton), **C**onstructie en (her) **C**arbonatatie.

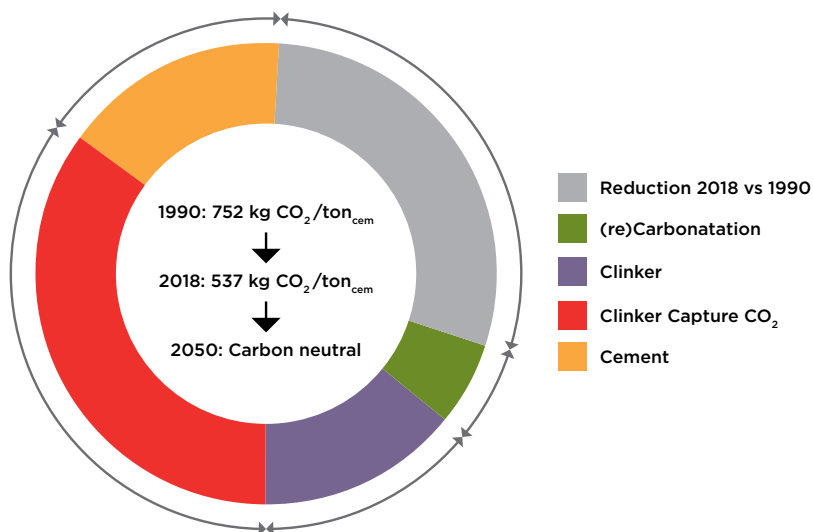
- **Clinker (klinker)**: de actieve component van cement, het resultaat van het branden (1450°C) van kalksteen. De productie is energie-intensief en veroorzaakt CO₂-procesuitstoot (chemische reactie van de decarbonatatie). Als hefboom vertegenwoordigt 'klinker' alle acties die vereist zijn op het niveau van de ovens: van reeds eerder ingevoerde technieken zoals gebruik van gedecarbonateerde grondstoffen, co-processing van afval en energie-optimalisering, tot nieuwe technologieën zoals het afvangen van CO₂.
- **Cement**: cementproducenten (zeker de Belgische) vervangen al vele jaren een deel van de klinker in het productieproces. In België wordt al op grote schaal gebruikgemaakt van cement met hoogovenslakken (CEM III). In de toekomst zullen ook andere materialen toegevoegd worden, zoals gecalcineerde klei of de fijne fractie van gerecycleerd beton.

- **Concrete (beton):** cement is in feite slechts een tussenproduct (weliswaar onmisbaar omdat dit aan het beton zijn eigenschappen geeft). Beton wordt in de centrale of in de prefabfabriek geproduceerd en gecontroleerd volgens nauwkeurige criteria. De oprukkende digitalisering moet het mogelijk maken de kwaliteit van het beton nog te optimaliseren. Belangrijk is het steeds algemener gebruik van granulaten van gerecycleerd beton.
- **Constructie:** deze hefboom behoort niet tot de directe verantwoordelijkheid van de cementbedrijven maar wijst erop dat de toepassing van de Roadmap een diepgaande transformatie van de waardeketen van de bouwsector impliceert en dus het engagement van alle actoren eist: opdrachtgevers, architecten, producenten van materialen, aannemers, overheden enz. Elke fase van een project moet geanalyseerd worden vanuit het standpunt van de milieueffecten en de kringloopeconomie, vanaf de conceptie tot de recyclage of het hergebruik, met daartussen ook de constructie en het gebruik.
- **(her)Carbonatie:** betonconstructies hebben de eigenschap om tijdens hun hele levenscyclus een aanzienlijk deel van de CO₂ die tijdens de cementproductie werd uitgestoten, opnieuw op te nemen. De globale impact van dit natuurlijk fenomeen wordt pas sinds kort gekwantificeerd en wordt overigens erkend in de zesde IPCC-rapport. Sommige projecten willen deze reactie zelfs versnellen door granulaten van sloop te onderwerpen aan geconcentreerde stromen CO₂.

Een centraal element van de Roadmap is de 'Net Zero'-doelstelling (klimaatneutraliteit voor de cementproductie). De koolstofintensiteit van het in België gefabriceerde cement (uitgedrukt in kg CO₂ per ton cement) is sinds 1990 met bijna 30 % gedaald, zodat het Belgische cement tot de wereldwijde top behoort wat de milieuvoetafdruk aangaat. Er werden al duidelijke hefbomen geïdentificeerd om ook de 'resterende 70 %' van de weg af te leggen.

Er blijven weliswaar nog 'onbekenden' met het oog op de termijn, maar de meeste technologieën om koolstofarm te maken, bestaan vandaag al en hun inzet wordt op middellange termijn steeds realistischer. Dit zal belangrijke investeringen

vergen, waarvoor zichtbaarheid en rechtszekerheid fundamenteel zijn, zeker op het vlak van de belastingen op CO₂-emissies. FEBELCEM volgt in dit verband nauwlettend de volgende ontwikkelingen in de wetgeving:

- **Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM):** dit mechanisme moet een gelijk speelveld creëren voor de koolstofbelasting tussen Europese en derde landen;
- **EU-ETS:** de herziening van het uitwisselingsstelsel voor CO₂-uitstootquota dat in 2005 werd ingevoerd, is nauw verbonden met CBAM en moet meer bepaald rekening houden met nieuwe technologieën voor het afvangen, gebruiken en opslaan van CO₂ (CCUS);
- **Energy Taxation Directive (ETD):** mineralogische procedés leveren een essentiële bijdrage tot de energietransitie. Ze zijn het startpunt voor de fabricage van vele bouwmaterialen. In dat verband is het belangrijk hun concurrentieel vermogen niet nog meer te bestraffen;
- **Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED) en Regels voor bewaking en rapportering van uitstoot (MRR):** de cementindustrie valoriseert een belangrijke hoeveelheid biomassa-afval, en het is belangrijk deze uitstoot als CO₂-neutraal te beschouwen.

DE ECONOMISCHE CONJUNCTUUR

DE BOUWSECTOR IN 2021

(Bronnen: Confederatie Bouw, Euroconstruct, Essencia, FOD Economie en Nationale Bank van België)

Na de dramatische vertraging in 2020 kende de Belgische economie in 2021 een groei van 6,1 %. Dat is een van de krachtigste stijgingen op jaarbasis die België na de Tweede Wereldoorlog heeft gekend. Hiermee werd het activiteitsniveau van voor de crisis zelfs overtroffen, ondanks het feit dat de COVID-19-pandemie hardnekkig bleef voortduren. Merk op dat België het beter deed dan het gemiddelde van de eurozone, waar de groei 5,2 % bedroeg. Deze prestatie is gedeeltelijk te danken aan de enorme overheidssteun tijdens de crisis, bedoeld om de inkomens van vele gezinnen, ondernemingen en zelfstandigen te beschermen. De groei ging ook gepaard met

een stijging van de inflatie met 3,2 %, vooral te wijten aan de plotse prijsstijging van de energie. De bouwsector – die in 2020 al blijk had gegeven van een zekere veerkracht (-4,9 %) – ging er in 2021 met 10,3 % fors op vooruit, en overtrof ruim zijn activiteitsniveau van voor de crisis. Hoewel alle activiteitssectoren hiertoe hebben bijgedragen, was vooral de woningbouw doorslaggevend. Tot slot moeten we benadrukken dat 2021 werd gekenmerkt door een belangrijke toename van de kostprijs van bepaalde bouwmaterialen evenals schaarste, te wijten aan het post-COVID-herstel, waardoor vele bouwprojecten vertraging opliepen. Er was overigens niet alleen een tekort aan bepaalde materialen, maar ook aan arbeidskrachten.

De woningbouw

De recentste gegevens tonen aan dat de groei in de woningbouw niet alleen het resultaat is van heropleving na de vertraging van 2020, maar dat wel degelijk ook een groeiscenario geldt. De gezinnen behielden inderdaad hun vertrouwen in vastgoed, terwijl hun beschikbare inkomen in 2020 met 1,4 % steeg en de intrestvoeten zeer aantrekkelijk bleven. We benadrukken ook het positieve effect van de nationale toepassing van het verlaagde BTW-tarief van 6 % voor afbraak en heropbouw.

Het Euroconstruct-rapport voorspelt een groei met 8,1 % voor de bouw van nieuwe wooneenheden, na de daling met 6,7 % in 2020, en een groei met 10,4 % voor de renovatie (groei met 2 % in 2020).

Het aantal bouwvergunningen voor nieuwe woningen steeg van januari tot oktober 2021 met 7,1 % tot 58.520 stuks. Het zijn vooral eengezinswoningen die profiteren van deze groei. Het aandeel van nieuwbouwappartementen blijft lichtjes afnemen tegenover dat van eengezinswoningen; in Brussel blijft die verhouding constant op ongeveer 90 %, in Vlaanderen gaat het van 56 % in 2020 naar 54 %, en in Wallonië van 45 % naar 43 %.

Parallel hiermee is het aantal vergunningen voor renovatiewerken aan wooneenheden tussen januari en oktober 2021 met 18,4 % gestegen, vergeleken met diezelfde periode in 2020!

© Diatheek FEBELCEM

Naast deze trends geldt uiteraard ook de impact van de overstromingen van juli 2021, vooral in het Waalse Gewest. Naar schatting werden meer dan 38.000 woningen getroffen. Een gedeelte van de heropbouw is in 2021 gestart, maar een groot gedeelte van deze werkzaamheden zal nog tot 2024 aanhouden.

De niet-residentiële bouw

Na een terugval met 12,5 % in 2020 wordt in het niet-residentiële segment een groei met 12,8 % verwacht. Het totale aantal vergunningen voor nieuwe gebouwen kende van januari tot oktober 2021 een groei met 2,6 % in vergelijking met dezelfde periode in 2020. Deze groei wordt vooral voortgestuwd vanuit de sector van de gezondheidszorg, naast de handel en de horeca.

Wat de opleveringen van niet-residentiële gebouwen aangaat, startte 2021 vrij moeizaam. Later kwam er vaart in, zodat uiteindelijk werd afgeklokt op 16,8 % meer dan in 2020. Wat de renovaties aangaat, eindigt 2021 op een toename met 12,3 % van het aantal opgeleverde gebouwen.

Openbare werken

De sector van de burgerlijke bouwkunde en de openbare investeringen hield in 2020 al goed stand (+ 2,7 %) en stoomde in 2021 voort met weer 8 % extra. Net zoals in 2020 werd de activiteit vooral gedragen door een reeks topprojecten: denk aan de Oosterweelverbinding in Antwerpen, de sluis van Terneuzen, de tram in Luik of de uitbreiding van de Brusselse metro. Sommige van deze projecten verkeren nog in hun ontwikkelingsfase (Oosterweelverbinding) terwijl bij andere het einde in zicht komt (sluis van Terneuzen), wat uiteraard invloed heeft op het activiteitenvolume.

DE BOUWSECTOR IN 2022

Voor 2022 wordt globaal een groei van omstreeks 3,6 % verwacht. De belangrijkste risico's liggen bij het niveau van beschikbaarheid van arbeidskrachten en bij de bevoorrading van diverse bouwmaterialen. De mogelijke stijging van de rentevoeten in 2022 zou een beperkte impact hebben op de activiteit. De oorlog in Oekraïne zou echter de bevoorrading enorm kunnen verstoren

én tot terughoudendheid in de investeringen kunnen leiden.

De woningbouw

De woningbouw zou in 2022 de motor van de groei moeten zijn, goed voor een toename met zowat 3,7 % voor nieuwbouw en 4,2 % voor renovaties. Wat opgeleverde woningen aangaat, betekent dit een toename met ongeveer 8 %. Zoals hierboven al werd aangegeven, wordt bouwen steeds minder haalbaar voor een deel van de bevolking, door de inflatie en door de stijgende prijzen van grondstoffen. De behoeften blijven nochtans zeer groot. De explosie van de energiekosten zou velen dan weer aan het renoveren moeten zetten.

De niet-residentiële bouw

De niet-residentiële sector zou in 2022 moeten groeien, vooral dankzij de renovatie van openbare gebouwen. Wat nieuwbouw aangaat, noteren we als belangrijke projecten de nieuwe hoofdzetels van de VRT en de RTBF. Wat de vraag naar kantoorgebouwen aangaat, blijft de onzekerheid hardnekkig standhouden.

Openbare werken

De openbare investeringen in infrastructuurprojecten zullen op een hoog niveau blijven. Hier moet rekening worden gehouden met een nieuwe factor: de herstellingen als gevolg van

de schade door de overstromingen van juli 2021. Enkele projecten (vooral de Oosterweelverbinding) zouden in 2022 naar een hogere versnelling moeten schakelen. Vergeet ook niet dat het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht voor een belangrijk deel inzet op infrastructuur. De effecten hiervan zullen in 2022 echter nog niet echt zichtbaar zijn. De verwachte groei bedraagt globaal meer dan 5 %.

DE INDICATOREN VOOR DE ECONOMISCHE PRESTATIES VAN DE BELGISCHE CEMENTNIJVERHEID

Het verbruik van grijs cement in België

De cementindustrie heeft beslist – conform de ‘compliance’-regels die ze zichzelf op Europees niveau heeft opgelegd – om de cijfers over het cementverbruik op het Belgische grondgebied te publiceren met een jaar vertraging. De sector publiceert in zijn jaarverslag 2021 dan ook de cijfers van het jaar 2020.

In 2020 werd in België 6.491.575 ton grijs cement verbruikt. Dat is 1,8 % minder dan de 6.610.123 ton in 2019. Merk overigens op dat het verbruik in 2019 al 4,9 % hoger lag dan dat van 2018. Het is interessant te wijzen op de grote veerkracht van de cementindustrie in de context van de crisis van 2020.

We moeten hier echter benadrukken dat de invoer, zonder onze leden, vrij stabiel blijft (-1 %), maar dat het aandeel van de invoer vanuit derde landen van 18,7 % naar 30,6 % is gestegen, goed voor 8 % van het Belgische verbruik. De uitvoer van de leden stijgt daarentegen met 2,5 %.

Op basis van de goede resultaten van de bouwsector verwachten we voor 2021 een groei met meer dan 5 %. Voor een nauwkeurig beeld van deze cijfers moeten we echter wachten tot 2022.

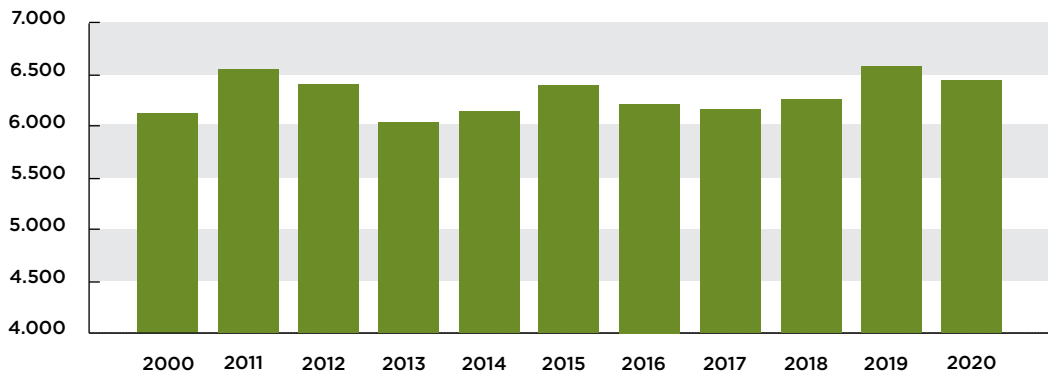
De volgende grafiek, die we intussen al vele jaren opnemen in ons jaarverslag, toont de evolutie van het cementverbruik in België van 1950 tot vandaag.

© pixabay.com

Het verbruik van grijs cement in België

x kton

Bron: FEBELCEM

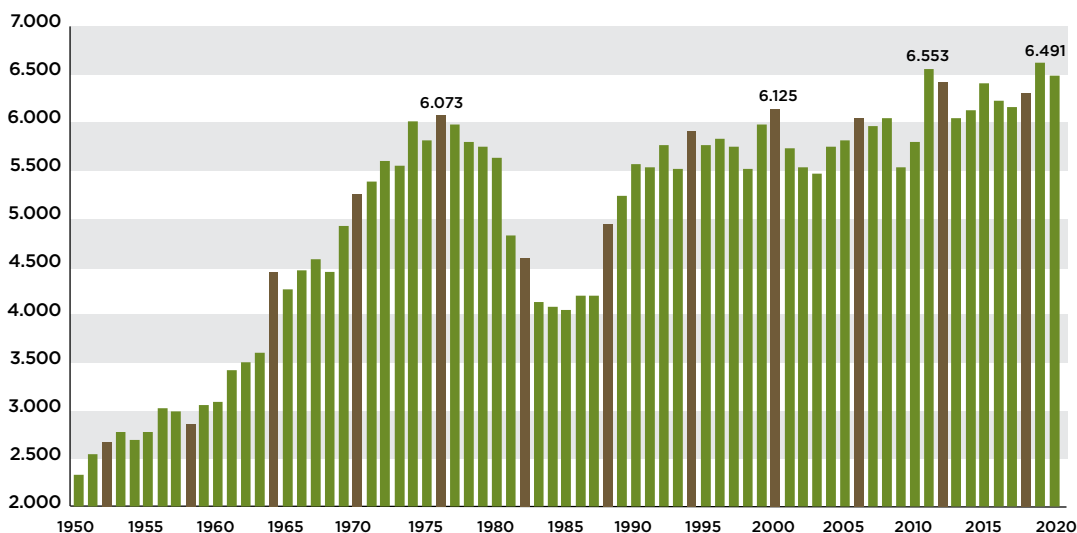
DE PERSPECTIEVEN VOOR 2022 EN 2023

De vooruitzichten voor 2022 en 2023 zijn optimistisch en in overeenstemming met de vooruitzichten voor de bouwsector, met name voor infrastructuurwerken. Het is echter belangrijk te benadrukken dat de strategie van de cementindustrie niet zozeer gericht is op verhoging van haar verkoopvolumes maar veeleer op de geslaagde transitie naar een koolstofvrije productie. Om de doelstellingen voor 2030 te

bereiken, is de periode 2022-2023 uitermate doorslaggevend, zowel wat industriële investeringen betreft, als wat beleidsbeslissingen met het oog op het leefmilieu aangaat. De cementindustrie is een essentiële schakel in de waardeketen van de bouw. Al vele jaren investeert ze om betrouwbare en betaalbare oplossingen met een steeds lagere milieuvoetafdruk te bieden. De transitie naar een koolstofneutrale maatschappij verloopt steeds sneller sinds de aankondiging van de Green Deal, en de hele waardeketen van de bouwsector is hierbij betrokken.

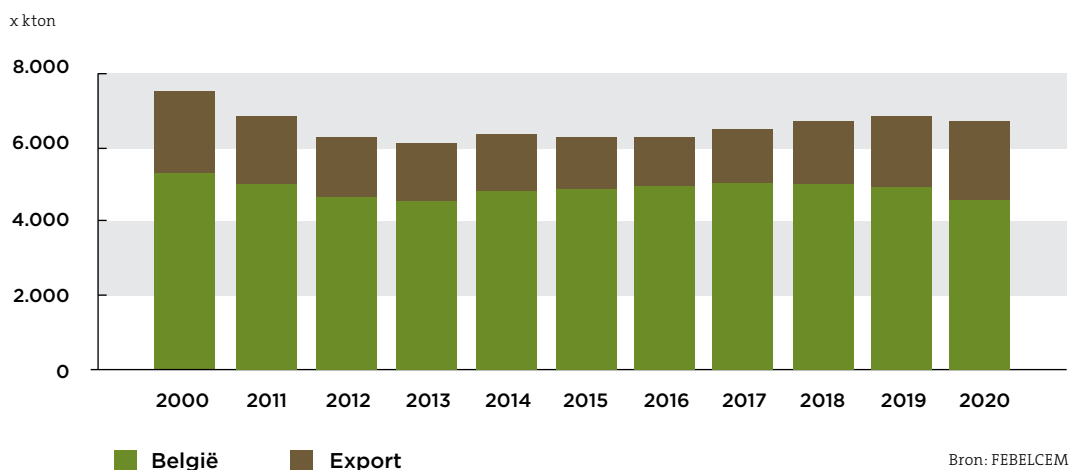
Evolutie van het verbruik van grijs cement over de periode 1950-2019 (bruine kolom: jaar van de gemeenteraadsverkiezingen)

x kton

Bron: FEBELCEM

Cementleveringen door de leden van FEBELCEM in België en bestemd voor export

De leveringen van de leden

In 2020 bereikten de leveringen van grijs cement door de FEBELCEM-leden een totaal van 6.717.477 ton: dat is 0,8 % (of 55.053 ton) minder dan in 2019.

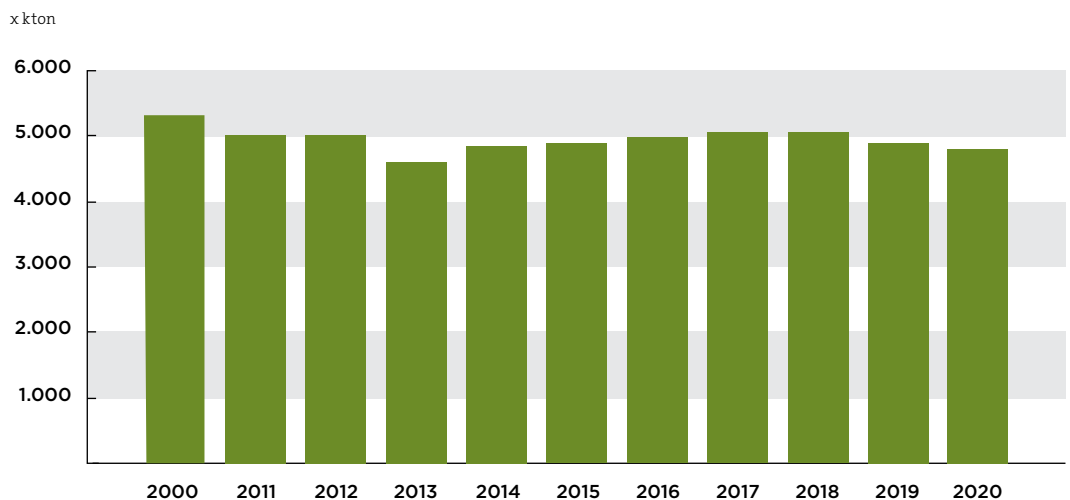
Het aandeel van de leveringen van onze leden op de Belgische markt vormt 71 % van hun totale leveringen in 2020, tegen 72 % in 2019.

De leveringen van de leden op de Belgische markt

De leveringen van de leden op de nationale markt liepen in 2020 op tot 4.798.114 ton. Dat is een vermindering met 2,1 %, of 101.809 ton minder dan het volume dat in 2019 werd afgeleverd.

Dit blijkt ook uit de volgende grafiek die voorts duidelijk maakt dat het bereikte niveau van 2020 ook 522.866 ton (bijna 10 %) lager is dan dat van 2000.

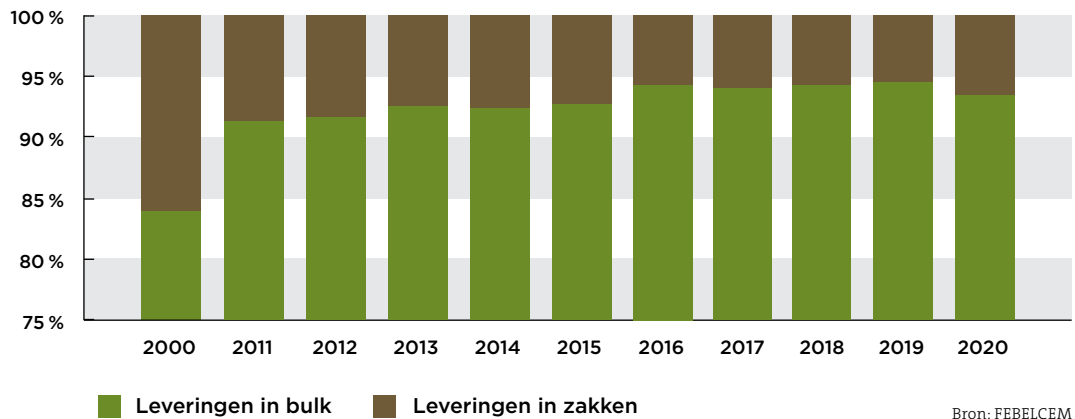
Leveringen door de leden van FEBELCEM op de Belgische markt

Leveringen door de leden volgens verpakkingswijze

De leveringen van de leden volgens verpakkingswijze

In vergelijking met 2019 is het in bulk geleverde volume met 3,1 % verminderd, terwijl er ruim 15 % méér werd geleverd in zakken.

Het relatieve aandeel van leveringen verpakt cement op de Belgische markt is zeer duidelijk gestegen, van 5,6 % naar 6,7 %. Dat is een ommekeer in de trend van de voorbije jaren. Een hypothese ter verklaring van dit fenomeen is mogelijk de toename van de kleinere inrichtingswerken, bijvoorbeeld in de tuinen.

De leveringen van de leden per aankoperscategorie

De sector van het stortklaar beton is al meerdere jaren de belangrijkste verbruiker van cement van de FEBELCEM-leden. In absolute cijfers gaat het om 64 % van de binnenlandse leveringen, tegenover 60,7 % in 2019. Deze sector doet het met 3.072.000 ton concreet nog meer dan 3 % beter dan vorig jaar.

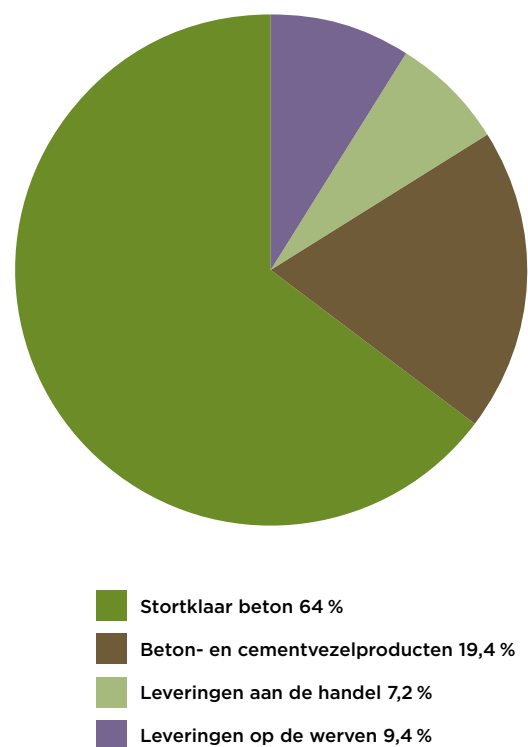
De sector van de gefabriceerde betonproducten en cementvezels gaat er bijna 17 % op achteruit tegenover het volume van 2019. Met 929.000 ton afgeleverd in 2020 bedraagt het relatieve aandeel van deze sector nog 19,4 % van de leveringen van de leden, tegen 23 % in 2019.

De leveringen op de bouwerven waren goed voor 453.000 ton, wat zeer vergelijkbaar is met

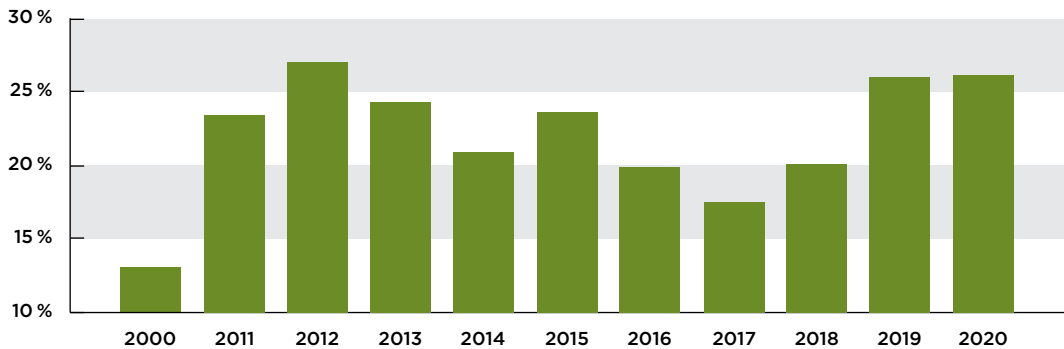
het niveau van 2019. Het relatieve aandeel van deze leveringen in alle binnenlandse leveringen bedraagt nu 9,4 %.

De leveringen aan de handel ten slotte, blijven in 2020 stabiel op 7,2 %, of 355.000 ton.

De leveringen door de leden per aankoperscategorie

Invoer van grijs cement in België

Bron: INTRASTAT / FEBELCEM

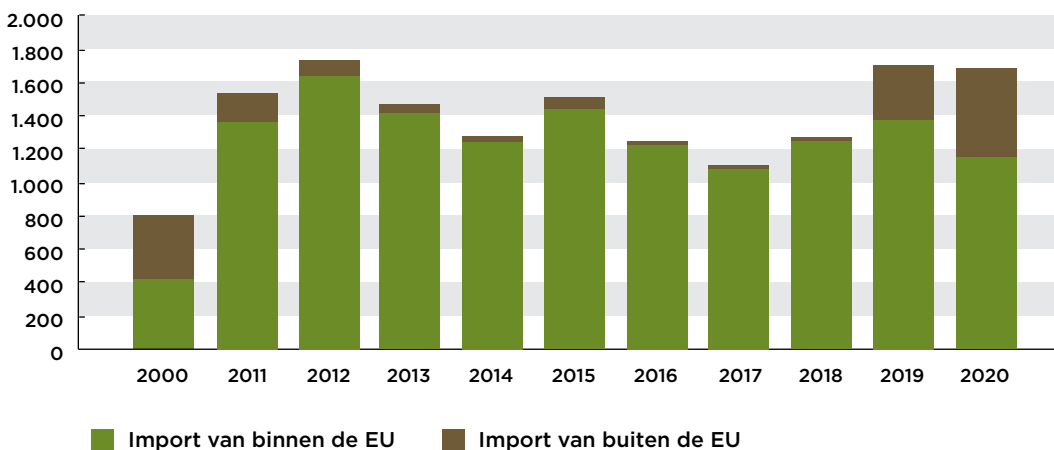
De invoer van grijs cement in België

De Nationale Bank van België bezorgt ons deze invoergegevens met een vertraging van drie maanden. Aangezien deze invoer echter zowel deze van de FEBELCEM-leden als die van de niet-leden betreft, is het ons niet mogelijk om uitsluitend de invoer van de niet-leden in 2020 te onderscheiden. We moeten wachten tot 2023 om de cijfers van 2021 te kennen.

De invoer is in 2020 stabiel gebleven, met een lichte daling van 1 %, en bedraagt nog 1.693.461 ton. Het is wel belangrijk te onderstrepen dat het aandeel van de invoer van buiten de EU is gestegen van 18,7 % naar 30,6 %. Het marktaandeel van de invoer, en vooral van de invoer van buiten de EU, bleef in 2020 toenemen ten nadele van de leveringen van de Belgische cementindustrie die 2020 afsluiten met een daling van 2,1 %.

Import van binnen en buiten de EU

x kton

Bron: INTRASTAT / FEBELCEM

De investeringen in de cementindustrie

In 2021 hebben de FEBELCEM-leden samen voor 55,7 miljoen euro geïnvesteerd. Dit bedrag ligt 23 % hoger dan het bedrag dat in 2020 werd geïnvesteerd (45,2 miljoen euro).

95 % van de bedragen die in 2020 werden geïnvesteerd, was bestemd voor de machines, installaties, nieuwe of tweedehandsvoertuigen en voor het milieu. 5 % ging naar de oprichting van gebouwen, bouwwerken of de herstelling van bouwwerken.

IN DE ACTUALITEIT

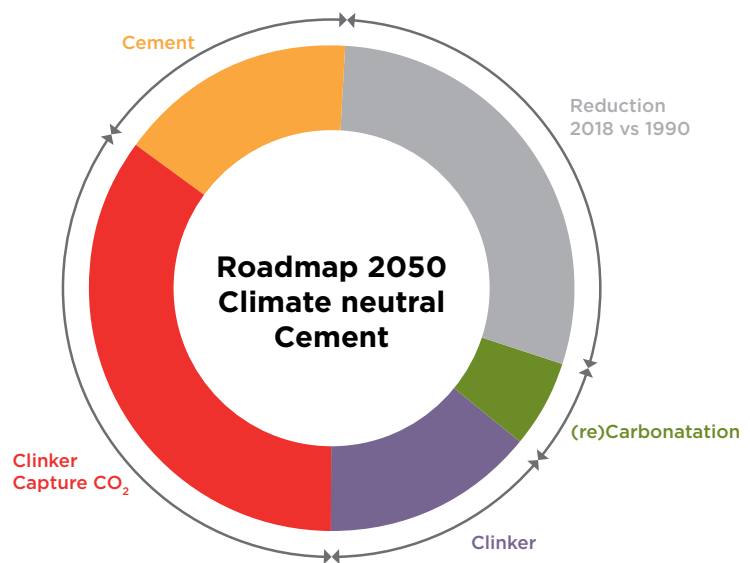
Een federatie met oog en oor voor de economische wereld maar ook voor de belangen van haar sector moet nauwe en doelgerichte contacten onderhouden met de pers. Een greep uit geslaagde acties in die context in 2021, met de 'Cement & Beton Roadmap 2050' als de rode draad ...

Op 5 mei 2021 publiceerde FEBELCEM haar eerste persbericht over haar inspanningen om de CO₂-uitstoot te verminderen. Het persbericht met als titel "De Belgische Cementnijverheid kondigt haar 'Cement & Beton Roadmap 2050' aan voor een circulaire en klimaatneutrale bouw tegen 2050" geraakte op ruime schaal verspreid binnen de vakpers ('Construire la Wallonie', 'Grond/Weg/Waterbouw', 'La Chronique', 'Bouwkroniek', het tijdschrift van de Association des Architectes du Brabant Wallon), maar ook in de onlinemedi (Le Soir.be, livios.be, projecto.be, circubuild.be, bouwenwonen.net), en een heel populaire post op het sociale netwerk LinkedIn.

De impact van televisie blijft belangrijk. FEBELCEM heeft daarom niet gearzeld om deel te nemen aan het project dat de vzw BENOR heeft opgezet met de teams van CANAL Z. Zo was de cementnijverheid op 18 november 2021 direct betrokken bij de lancering van de nieuwe reeks 'Z-Construction'. Tijdens die uitzending konden Bart Daneels (CEO Holcim Belgium), Luc Van Camp (Director Sales Cement Benelux CBR) en Hervé Camerlynck (Directeur FEBELCEM) aantonen dat België absoluut een wereldleider is voor de vermindering van de koolstofvoetafdruk van cement en beton.

Video te (her) bekijken op www.febelcem.be/fr/videos

lesoirimmo

Verder dienen twee artikels te worden vermeld die allebei verschenen in de krant 'Le Soir - Immo'.

Het eerste verscheen in augustus 2021: Bart Daneels, de nieuwe voorzitter van FEBELCEM, kwam hier uitgebreid aan het woord. In een interview onder de titel "Redorer l'image du ciment" (vrij vertaald: 'een beter imago voor cement') ging alle aandacht naar de duurzaamheid van cement ... Het tweede artikel verscheen op 23 december 2021. Dit forum in de media onder de titel "Le béton sur la route de l'écologie" (vrij: 'Beton op weg naar ecologie') vormde voor Hervé Camerlynck een opportuniteit om vele positieve boodschappen over ons materiaal te verspreiden, zoals: "In 1990 stond één ton cement nog gelijk met een CO₂-voetafdruk van 750 kilo. Het Europese gemiddelde bedraagt nu 660 kilo, maar België is al gedaald tot 540 kilo CO₂. Ons land is zelfs wereldwijd nummer 1 in dit domein." Dat is een prestatie die we met recht en reden aan iedereen mogen verkondigen!

PROMOTIE EN COMMUNICATIE ...

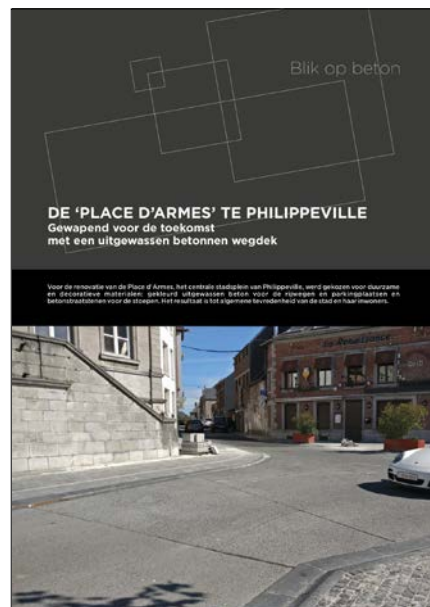
FEBELCEM heeft altijd als missie gehad om alle actoren in de waardeketen van de bouw te informeren over het correcte gebruik van cement en beton, en dit gebruik ook te promoten. FEBELCEM werkt hiervoor met publicaties, infodagen, vergaderingen en seminars. De inhoud blijft toegespitst op betonsamenstelling en verwerkingstechnieken, met een toenemende nadruk op het milieuvraagstuk. De prioriteit is duidelijk te maken hoe de cementindustrie bijdraagt tot een duurzame samenleving (klimaat, beheer van grondstoffen, verontreiniging, enz.) en welke huidige en toekomstige veranderingen door de industrie moeten worden doorgevoerd om deze doelstellingen te bereiken.

DE PUBLICATIES

Ook hier heeft FEBELCEM het geweer van schouder veranderd. In 2021 verscheen geen cementbulletin met technische en architecturale insteek, maar werd een nieuwe collectie van virtuele publicaties met de titel 'Factsheets' ontwikkeld (cfr. www.febelcem.be/nl/publicaties/factsheets). Het gaat om korte, rijkelijk geïllustreerde magazines met een informatief overzicht van actuele thema's in milieuperspectief die de cementnijverheid aanbelangen (duurzaamheid, recycleerbaarheid, vermindering van de CO₂-uitstoot enz.). In 2021 werden alvast vier 'Factsheets' gerealiseerd, met de titels:

- 'Betonwegen kunnen sterk bijdragen aan de reductie van CO₂-emissies door wegtransport' (nr. 1 – brandstofbesparing),
- 'Betonwegen kunnen sterk bijdragen aan de reductie van CO₂-emissies door wegtransport' (nr. 2 – Albedo-effect),
- 'Betonwegen worden gemaakt met lokale grondstoffen, hebben een lange levensduur en zijn 100 % recycleerbaar',
- 'De nieuwe Belgische cementen'.

Daarnaast werden in 2021 ook drie nieuwe afleveringen van 'Blik op beton' gerealiseerd. Ze blijven beschikbaar op de FEBELCEM-website, via: www.febelcem.be/nl/publicaties/blik-op-beton:

- 'Wereldprimeur in KAMP C: een 3D-geprinte woning in beton',
- 'Terril herleeft als Avonturenberg. Klim- en leerpad langs hout en beton',
- 'De Place d'Armes te Philippeville. Gewapend voor de toekomst met een uitgewassen betonnen wegdek'.

[Lonneux](#) (BAM Galere), [Nathalie Balfroid](#) (CEMCO Consult), [Jean-François Denoël](#) (FEBELCEM) en [Guillaume Van Der Vaeren](#) (JNC International). De inhoud van deze (Franstalige) presentaties is nog altijd beschikbaar op de FEBELCEM-website, via: www.febelcem.be/fr/agenda-presse/journees-dinformation.

EVENEMENTEN EN SAMENWERKINGEN

Onze samenleving gaat al twee jaar gebukt onder de gevolgen van de pandemie. Het is niet mogelijk om veel evenementen met publiek te organiseren. Toch heeft FEBELCEM in het tweede semester van 2021 enkele zeer interessante ontmoetingen georganiseerd. Een bondig en onvolledig overzicht ...

ARDIC

Een deugddoend succes voor de studiedag 'Beton en zichtbeton', een organisatie van ARDIC en FEBELCEM op 9 september 2021, in Gembloux. Een publiek van een zestigtal personen volgde aandachtig de presentaties van [Joëlle Servais](#) (stad Luik), [Claude Ployaert](#) (Inter-Beton), [Vinciane Dieryck](#) (WTCB), [Pierre-Yves](#)

© Diatheek FEBELCEM

"Municipalia"

FEBELCEM nam eind september in samenwerking met het CRIC-OCN deel aan Municipalia 2021, de langverwachte samenkomst van de Waalse mandatarissen. Twee dagen lang reikten de 398 aanwezige exposanten duurzame en innoverende antwoorden aan voor de immense uitdagingen die de diverse beleidsniveaus in het Waalse Gewest te wachten staan. Voor FEBELCEM was het

een mooie gelegenheid om contacten te leggen met de mandatarissen, maar ook om collega's uit de sector terug te zien.

© Diatheek FEBELCEM

Xaveer De Geyter in de Bozar

Op 4 november 2021 gaf de Belgische architect Xaveer De Geyter een zeer interessante voordracht in de Bozar. Het evenement – dat door FEBELCEM werd ondersteund – oogste veel succes, mede dankzij de perfecte organisatie door onze partner A+ en dankzij een talrijk publiek! Honderden studenten volgden vóór de voordracht eerst een presentatie van Arnaud Tandt over de Concrete Design Competition.

© Diatheek FEBELCEM

CDCo9

De 9^e editie van de Concrete Design Competition heeft ondanks de coronapandemie al haar beloften ingelost. De eerste prijs ging naar het project 'Concurve' dat werd uitgewerkt door drie studenten (Wouter Persyn, Ine Verhaege, Dries Voet) van de opleiding Toegepaste Architectuur van de Thomas More Hogeschool in Mechelen. Zij experimenteerden met een flexibele mal die gebogen wordt zodra het beton begint te 'pakken'. De sector past al een zeer vergelijkbare techniek toe, zoals voor de 'Mall' in Nederland (door de firma mbX). Het is een goed voorbeeld van een intelligent bouwproces dat materiaal bespaart en innoverende vormen creëert. Construction is een van de 5 C's waarrond

CONCURVE

AN INNOVATION IN BENDING CONCRETE

ConCurve is a 100% concrete easy chair that has an elegant appearance thanks to bending the concrete. By bending, we create a production process that is less complex and easier to implement than the common way to cast such furniture out of concrete.

de 'Roadmap Cement & Beton 2050' van FEBELCEM is opgebouwd.

Rudy Ricciotti in Flagey

In het kader van onze medewerking aan 'Lunch with an architect' verzorgde Rudy Ricciotti op 17 juni 2021 een erg bevolgen voordracht waarin hij toelichting gaf bij de immense technische mogelijkheden van beton. Rudy Ricciotti – architect en ingenieur – is representatief voor een generatie van architecten die creatief vermogen koppelen aan een waarachtige bouwcultuur. Hij is een pionier én een ambassadeur voor beton. Hij schuift innoverend beton naar voren in tal van opmerkelijke realisaties zoals het MuCEM in Marseille, de Bordeaux Métropole Arena en de afdeling Islamitische Kunst in het Louvremuseum.

© Rudy Ricciotti © AFP / Gérard Julien

FEBELCEM VERZEKERT DE ZICHTBAARHEID VAN INFOBETON.BE

In het jaar 2021 kon de in 2020 uitgestippelde communicatiestrategie worden uitgevoerd. Zoals u weet, richt infobeton.be zich in de eerste plaats tot het grote publiek in de ruime zin van het woord, maar ook tot professionals uit de vastgoedsector: projectontwikkelaars en promotoren

Internet et sociale media

In 2020 is de website volledig geactualiseerd en helemaal aan het begin van 2021 online gegaan. In 2021 werd de website verder verbeterd om nog flexibeler en intuïtiever te zijn en de gebruikers nog meer gebruiksgemak te bieden, aangepast aan hun behoeften, met onder meer een rechtstreekse link naar de Instagrampagina.

FACEBOOK

Het principe van het communicatieplan blijft hier gebaseerd op een maandelijks thema. De maandelijks thema's waaraan met Two Cents werd gewerkt, waren bijvoorbeeld:

- Maart: beton en circulaire economie
- Mei: renovatie
- September: bouwshift en nieuwe woonvormen
- November: klimaat

INSTAGRAM

Sinds april 2020 is infobeton.be ook aanwezig op Instagram. Op dit medium wordt uitsluitend de voorkeur gegeven aan inspiratie.

Volg infobeton.be op www.instagram.com/infobeton.be

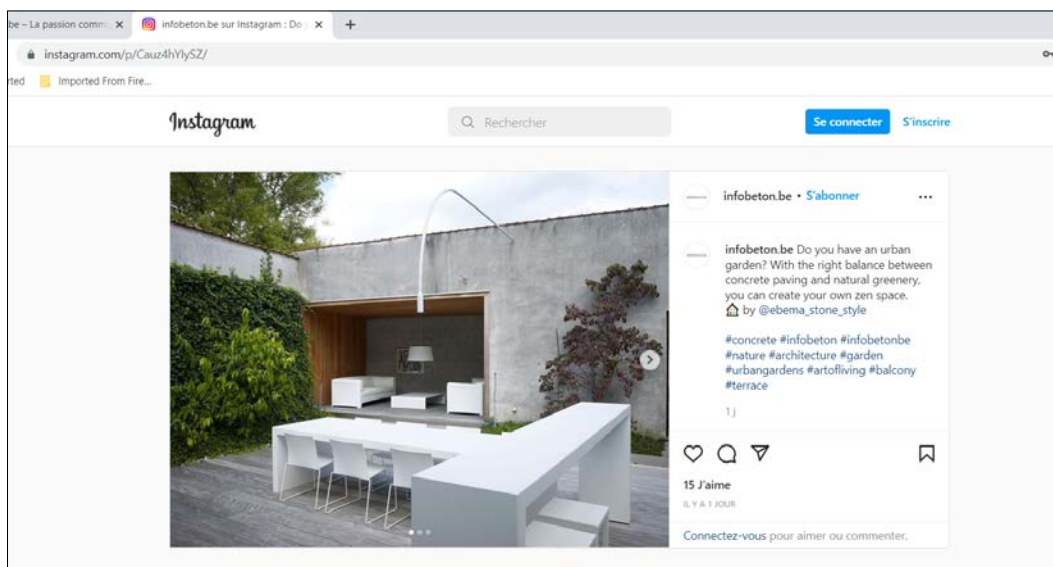
LINKEDIN

Om B2B-doelgroepen aan te spreken, de pagina maakt gebruik van publicaties van leden van infobeton.be. Tot op heden is het aantal volgers ongeveer 80.

YOUTUBE

De pagina bevat nu ongeveer 50 video's, die zijn georganiseerd in afspeellijsten voor een betere overzichtelijkheid.

www.youtube.com/channel/UC_vlaPZj-wo14mFfM_UPGPPA

LIVIOS

Livios is het grootste bouwplatform in België met meer dan 800.000 particuliere bouwers en verbouwers die op zoek zijn naar objectieve informatie over het hele bouwproces. infobeton.be heeft een bedrijfspagina op livios.be en publiceert artikelen. We hebben er vijf gepubliceerd in 2021:

- “Polybeton”, zei je?
- Thermisch actieve gebouwen voor duurzaam comfort
- Cement & beton roadmap 2050
- Zwevende woning in zichtbeton
- Granito of terrazzo, de Italiaanse toets!

Meer info: www.livios.be/nl/bouwinformatie/diensten/zoek-een-bedrijf/m-10543/infobetonbe

Gedrukte media

Vier persbezoeken werden afgelegd. Bijzonder vermeldenswaardig was het zeer uitvoerige artikel in Le Soir Immo naar aanleiding van het gezamenlijk interview met architect Luc Spiets, dat net voor de eindejaarsvakantie werd gepubliceerd.

Er werden ook twee publieportages van infobeton.be gepubliceerd – telkens in twee talen – in de tijdschriften “Je vais construire” en “Ik ga bouwen” (oplage 30.000).

In de eerste helft van 2021 (juni) was dit een publieportage met als titel

“Paviljoen in het groen” / “Un pavillon en pleine verdure”. In de tweede helft van 2021 (november) verscheen een publieportage onder de titel “Un socle de béton rouge pour la cuisine et la terrasse” / “Een podium in rood beton voor keuken en terras”.

Partnerships en andere media

Op 30 oktober 2021 zond de RTBF het programma “Une Brique dans le Ventre” uit met twee reportages: de FOODMET in Anderlecht en een villa van PYGMA in de Luikse regio. Het kijkersaantal in prime time bedroeg 235.000 kijkers (19,5% marktaandeel) en het kijkersaantal op een later tijdstip online wordt geschat op meer dan 150.000 kijkers.

www.rtbef.be/auvio/detail_une-briquedans-le-ventre?id=2826434

Bovendien benadrukte de reportage van de week ervoor over de cohousing Tivoli in Brussel de voordelen van beton.

www.rtbef.be/auvio/detail_une-briquedans-le-ventre?id=2823804

Mijn thuis op maat

De editie 2021 van Mijn Thuis Op Maat, georganiseerd door NAV was nogmaals een succes ondanks de pandemie. Dit jaar waren opnieuw tientallen innovatieve woningen in Vlaanderen en Brussel te bezoeken. Ook wie thuisbleef kon dit jaar binnenkijken in alle deelnemende projecten, via onder meer videorondleidingen. Zo lokte Mijn Thuis Op Maat nog eens 45.000 ‘virtuele’ bezoekers, goed voor zo’n 300.000 projectbezoeken op www.mijnthuisopmaat.be.

Inter-environnement Wallonie

infobeton.be heeft samengewerkt met Inter-Environnement Wallonie, wat heeft geleid tot de publicatie van een artikel op de website van IEW: “Le FOODMET à Anderlecht, un bâtiment robuste et multiple”.

www.iew.be/le-foodmet-a-anderlecht-un-batiment-robuste-et-multiple/

ONZE BELANGRIJKSTE PARTNERS IN 2021

Architecture in Belgium
www.a-plus.be/nl

Association des architectes Brabant wallon
www.aabw.be

ADEB - VBA
www.adeb-vba.be

ARDIC
www.ardic.be

Flanders Architecture Institute
www.vai.be

BENOR
www.benor.be/nl

Bouwunie
www.bouwunie.be

Cembureau
www.cembureau.eu

CRIC-OC CN
www.cric.be/nl

Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw
 Samen voor duurzame wegen
www.brc.be/nl

EUPAVE
www.eupave.eu

FABA-FEGC
www.fegc.be

FEBE
www.febe.be/nl

Fediex
www.fediex.be

Fedbeton
www.fedbeton.be

GBB-BBG
www.gbb-bbg.be/nl

Lunch with an Architect
www.lunchwithanarchitect.be

BMP PMC
www.bmppmc.be

NAV
www.nav.be

Stad en architectuur
www.stadenarchitectuur.be

Union Wallonne des Architectes
www.uwa.be

Universiteit Gent
www.ugent.be

STATISTIEKEN

TOTALE LEVERINGEN

Jaren	Portlandcement (CEM I,II EN V)		Hoogovencement (CEM III)		Totaal cement (x 1.000 t)
	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	
2000	4.187	55,8	3.323	44,2	7.510
2010	3.351	55,9	2.639	44,1	5.990
2011	3.644	53,2	3.200	46,8	6.844
2012	3.320	52,9	2.960	47,1	6.280
2013	3.140	51,3	2.979	48,7	6.119
2014	3.124	49,1	3.240	50,9	6.364
2015	2.974	47,4	3.301	52,6	6.275
2016	3.008	48,1	3.247	51,9	6.255
2017	3.150	48,5	3.341	51,5	6.491
2018	3.171	47,7	3.472	52,3	6.643
2019	3.372	49,8	3.401	50,2	6.773
2020	3.567	53,1	3.150	46,9	6.717

Bron: FEBELCEM

TEWERKSTELLING IN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE

Jaren	Aantal bedienden (maandgemiddelde)	Aantal arbeiders (maandgemiddelde)	Totaal bedienden en arbeiders (maandgemiddelde)	Totaal aantal arbeidsuren
2000	777	1.086	1.863	2.676.617
2010	563	621	1.184	1.733.718
2011	579	592	1.171	1.792.608
2012	621	576	1.197	1.842.276
2013	591	558	1.149	1.720.247
2014	576	512	1.088	1.629.581
2015	558	463	1.021	1.547.195
2016	512	445	957	1.550.059
2017	529	464	993	1.588.719
2018	552	437	989	1.568.478
2019	564	436	1.000	1.568.221
2020	542	436	978	1.388.526
2021	529	423	952	1.612.210

Bron: FEBELCEM

INVESTERINGEN VAN DE BELGISCHE CEMENTINDUSTRIE (x 1.000 €)

Jaren	Rollend materieel, installaties, machines en uitrusting	Terreinen en gebouwen	Totaal investeringsen
2000	56.812	8.346	65.158
2010	38.365	3.606	41.971
2011	29.326	2.358	31.684
2012	20.993	2.807	23.800
2013	24.886	4.256	29.142
2014	26.524	3.386	29.910
2015	24.001	2.053	26.054
2016	21.971	3.797	25.768
2017	33.314	6.137	39.451
2018	38.094	8.740	46.834
2019	42.414	7.209	49.623
2020	43.511	1.642	45.153
2021	52.970	2.770	55.740

Bron: FEBELCEM

OMZET

Jaren	2000	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
in miljoen euros	555,0	551,5	507,3	484,3	484,8	436,8	452,8	457,5	466,5	489,7	488,8	512,2

Bron: PRODCOM

UITVOERLEVERINGEN (%)

Jaren	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bestemming												
Nederland	42,4	38,2	36,8	38,8	38,2	36,3	36,0	34,6	29,2	28,5	30,3	20,9
Frankrijk	46,9	49,5	52,1	50,7	50,3	55,3	56,6	61,3	61,4	66,2	66,7	73,4
Duitsland	4,4	5,5	4,5	4,2	5,6	3,6	5,0	3,2	5,1	4,3	2,8	4,6
G.H. Luxemburg	1,0	1,3	1,4	1,3	1,5	1,7	1,3	0,3	0,1	0,7	0,1	1,0
Verenigd Koninkrijk	0,8	0,7	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,0	0,3	0,1	0,0
Andere EU	0,3	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
TOTAAL E.U.	95,8	95,2	95,4	95,6	96,1	97,4	99,1	99,9	95,8	100,0	100,0	100,0
BUITEN E.U.	4,2	4,8	4,6	4,4	3,9	2,6	0,9	0,1	4,2	0,0	0,0	0,0
Europa extra E.U.	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	0,0	0,0	0,0
Afrika	1,8	4,5	4,2	4,1	3,6	2,6	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Amerika	0,4	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Azië	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oceanië	0,5	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	2.189	1.697	1.825	1.602	1.548	1.521	1.384	1.283	1.425	1.602	1.873	1.919
(1.000 t)												

Bron: FEBELCEM

CEMENTVERBRUIK IN E.U. LANDEN (X 1.000 T)

Jaren	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Land												
België	6.125	5.826	6.553	6.410	6.039	6.123	6.403	6.211	6.148	6.303	6.610	6.492
Nederland	6.270	5.123	5.596	5.079	3.991	4.100	4.040	4.240	n/a	4.945	5.200	4.950
Frankrijk	20.633	19.785	21.419	19.945	20.287	18.165	17.170	17.429	18.120	18.580	18.246	18.624
Duitsland	35.782	24.691	27.963	26.700	26.545	27.142	26.638	27.497	28.826	28.991	28.667	30.108
G.H. Luxemburg	532	449	475	404	391	422	465	457	n/a	512	478	421
Verenigd Koninkrijk	13.314	8.511	9.593	8.921	9.873	10.890	n/a	12.001	11.796	11.739	11.605	10.381
Italië	38.338	33.927	32.832	24.459	21.702	20.099	19.596	18.650	18.650	18.982	18.680	17.706
Spanje	38.439	24.456	20.441	13.597	10.743	10.830	11.492	11.140	12.373	13.409	14.718	13.361
TOTAAL E.U. van 28	224.255	184.920	187.846	160.685	152.061	151.380	152.246	154.530	159.216	167.081	169.049	164.942

Bron: CEMBUREAU

n/a = not available

AFZET IN BELGIË

Naar wijze van vervoer en leveringsvorm

Jaren	Totaal (x 1.000 t)	Leveringsvorm			Transportwijze	
		Water (%)	Spoor (%)	Vrachtwagen (%)	Verpakt (%)	Bulk (%)
2000	5.321	3,0	0	97,0	16,0	84,0
2010	4.293	4,1	0	95,9	9,6	90,4
2011	5.019	5,2	0,0	94,8	8,5	91,5
2012	4.678	4,6	0,0	95,4	8,0	92,0
2013	4.571	5,3	0,0	94,7	7,6	92,4
2014	4.843	5,2	0,0	94,8	7,7	92,3
2015	4.891	5,0	0,0	95,0	7,0	93,0
2016	4.972	9,3	1,0	89,7	6,0	94,0
2017	5.065	5,8	0,0	94,2	6,1	93,9
2018	5.041	5,2	0,0	94,8	5,8	94,2
2019	4.900	4,5	0,0	95,5	5,6	94,4
2020	4.798	4,7	0,0	94,9	6,7	93,3

Bron: FEBELCEM

Naar soort en sterkteklasse

Jaren	Totaal (x 1.000 t)	Portlandcement (CEM I, II en V)				Hoogovencement (CEM III)			Totaal		
		Sterkteklassen			Totaal	Sterkteklassen		Totaal	Sterkteklassen		
		32,5	42,5	52,5		32,5	42,5/52,5		32,5	42,5	52,5
		(%)			(%)			(%)			
2000	5.321	18	16	14	48	16	36	52	34	52	14
2010	4.293	14	6	29	49	10	41	51	24	47	29
2011	5.019	12	6	28	46	9	45	54	21	51	28
2012	4.678	13	5	28	46	9	45	54	22	50	28
2013	4.571	14	4	27	45	9	46	55	23	50	27
2014	4.843	13	4	25	42	8	50	58	21	54	25
2015	4.891	12	3	26	41	8	51	59	20	54	26
2016	4.972	10	3	28	41	8	51	59	18	54	28
2017	5.065	13	2	26	41	7	52	59	20	54	26
2018	5.041	13	2	25	40	7	53	60	20	55	25
2019	4.900	10	4	27	41	8	51	59	18	55	27
2020	4.798	10	5	28	43	6	51	57	17	55	28

Bron: FEBELCEM

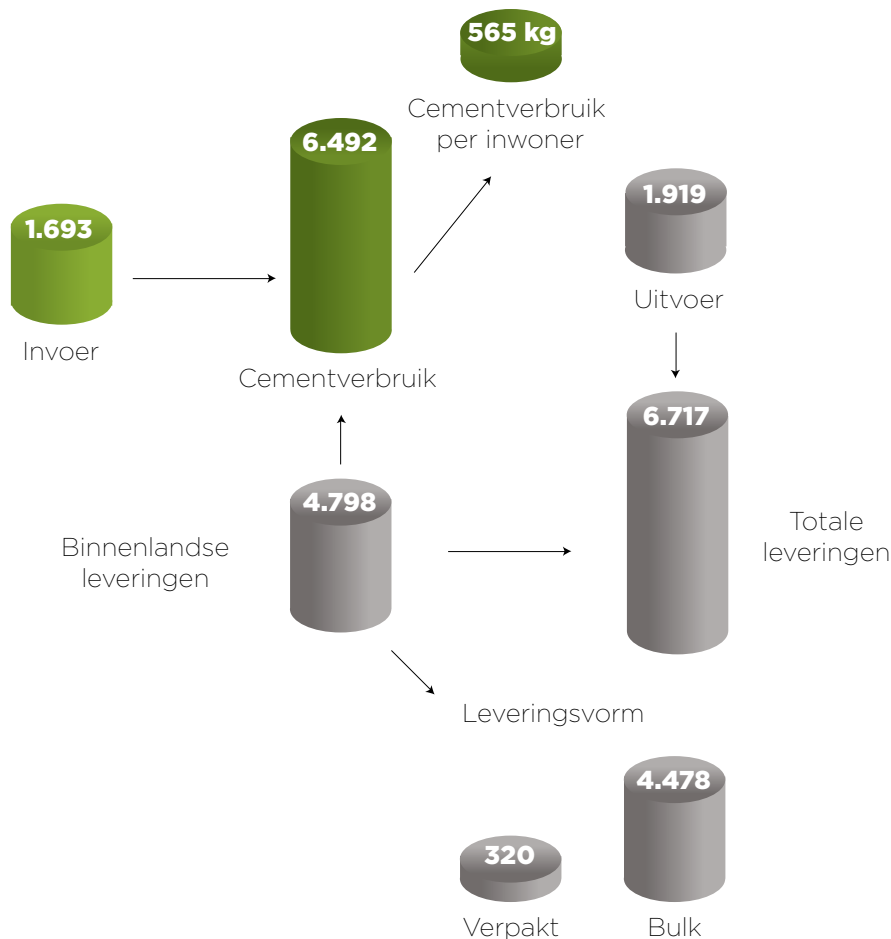
Afzet in de cementverwerkende industrie

Jaren	Totaal	Betonproducten & Vezelcement		Stortklaar beton		Leveringen op de bouwplaats		Leveringen in de handel	
	(x 1.000 t)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)	(x 1.000 t)	(%)
2000	5.321	1.420	26,7	2.723	51,2	316	5,9	863	16,2
2010	4.294	1.087	25,3	2.299	53,5	487	11,3	421	9,8
2011	5.019	1.246	24,8	2.728	54,4	582	11,6	462	9,2
2012	4.678	1.127	24,1	2.551	54,5	576	12,3	424	9,1
2013	4.571	1.024	22,4	2.498	54,7	636	13,9	412	9,0
2014	4.843	1.004	20,7	2.676	55,3	743	15,3	420	8,7
2015	4.891	1.000	20,4	2.767	56,6	743	15,2	381	7,8
2016	4.972	850	17,1	2.652	53,3	1.112	22,4	358	7,2
2017	5.065	1.007	19,9	3.006	59,3	666	13,2	386	7,6
2018	5.041	1.014	20,1	2.969	58,9	671	13,3	387	7,7
2019	4.900	1.115	22,8	2.973	60,7	476	9,7	335	6,8
2020	4.798	929	19,4	3.072	64,0	453	9,4	345	7,2

Bron: FEBELCEM

SCHEMA VAN DE SECTOR 2020

(in miljoen ton)

Federatie van de Belgische Cementnijverheid vzw
Vorstlaan 68 bus 11 • 1170 Brussel
Tel. 02 645 52 11 • www.febelcem.be
Partner van infobeton.be

© arch. Emile Tribolet - photo J. Van Hevel

